

Det kgl. miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Vår ref:
09/331-5-RONI

L.nr.
2841/09

Arkiv:
L20 &13

Deres ref:

Dato:
30.05.2009

SVAR - HØRING - FORSKRIFT OM KART, STEDFESTET INFORMASJON, KOMMUNALT PLANREGISTER OG AREALFORMÅL

Formannskapet har i møte den 26.05.2009 behandlet sak 55/09 og fattet slikt vedtak:

Formannskapets vedtak:

1. Lierne kommune vil i sin uttale til forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål, påpeke viktigheten av en identifikasjonsmetode som entydig skiller reviderte/endrete arealplaner fra tidligere gjeldende planer. Dette for å sikre at det aldri er tvil om hva som til en hver tid er gjeldende plan. Det samme må ligge til grunn for om det er nødvendig med digital signering av planene i et digitalt planregister.
2. Rådmannen får i oppgave å kartlegge/utrede hvilke konsekvenser en innføring av et digitalt planregister vil medføre. Resultatet legges fram for formannskapet innen årsskiftet 2009/10, i form av en tilrådning, som beskrevet i rådmannens tilrådning.
3. Lierne kommune krever økte statlige overføringer som følge av nye oppgaver i denne saken.

Begrunnelse:

1. Når det forefinnes flere versjoner/utgaver av et plandokument (kart og tekst) må det aldri være tvil om hvilket dokument som er rettskraftig/gjeldende.
2. Økt digitalisering av planarbeidet i kommunen vil være framtidsrettet og gi kommunen muligheter til å jobbe mer effektiv og sikre at planarkivet er løpende à jour, samt muligheten til å gi publikum bedre service i form av innsyntjenester via Internett.

Med hilsen

Roy Nilsen

Rådgiver/fagansvar natur/miljø

Vedlegg: Samlet saksframstilling

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg Formannskapet	Møtedato 26.05.2009	Saksnr. 55/09
--------------------------------	-------------------------------	-------------------------

HØRING - FORSKRIFT OM KART, STEDFESTET INFORMASJON, KOMMUNALT PLANREGISTER OG AREALFORMÅL

Vedlagte dokumenter:

Ikke vedlagte dokumenter:

1. Almennelig høring – forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål, Det Kongelige Miljøverndepartement, 26.2.2009

Hjemmel for behandling:

- Delegasjonsreglement for Lierne kommune, § 13 – Delegation etter kommunelovens § 8, pkt. 1

Saksopplysninger:

Miljøverndepartementet sender forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål på høring, med frist for uttale fredag den 22. mai 2009.

Plandelen av ny plan- og bygningslov (PBL) skal etter planen iverksettes 1. juli 2009. Departementet foreslår at gjeldende forskrift av 10. mai 2004 nr. 736 fra samme tidspunkt blir erstattet av en ny forskrift. Den nye forskriften skal i det vesentlige videreføre innholdet i den gamle forskriften, men utvides til å omfatte nye bestemmelser om kommunalt planregister, samt bestemmelser om bruk av underformål i kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner.

Utdrag av høringsbrev og forslag til forskrift:

Nasjonal arealplan-ID

Krav om en entydig nasjonal identifikasjon for arealplaner er påkrevet bl.a. for at informasjonen i kommunalt digitalt planregister skal kunne lastes ned via Internett og sammenstilles sammen med andre arealplaner på regionalt eller nasjonalt nivå. En slik identifikasjon er også nødvendig for effektivt å kunne utarbeide landsomfattende statistikker over ulike typer arealformål mv.

Identifikasjonen skal bestå av kommunenummeret (fire siffer) og et unikt løpenummer. Kommunen står fritt til å velge løpenummersystem slik at det best passer kommunens behov.

Hvis f.eks. en kommuneplan utformes som et oversiktskart over hele kommunen i en målestokk og ett eget detaljkart for kommunesenteret i større målestokk, skal hvert kart tilordnes hvert sitt sin nasjonale arealplan-ID selv om de eventuelt trykkes på samme arket. Plankartets identifikasjon er i prinsippet uavhengig av det saksnummeret kommunen har behandlet planen under.

Hvis planen endres, skal det føyes til en bindestrek bak løpenummeret og gis et eget unikt løpenummer for endringen. Også dette løpenummeret kan kommunen tilpasse eget behov. Systemet med bindestrek etterfulgt av løpenummer, skal sikre oversikt over planer som er endret og referanse til endringen.

En alternativ identifikasjonsmåte kunne basere seg på å beholde planens identifikasjon selv om planen ble endret. Departementet ber om at høringsinstansene vurderer valg av identifikasjonsmetode.

Elektronisk signatur

Av hensyn til manglende praktiske løsninger knyttet til bruk av digitale signaturer og saksbehandlingen mellom forvaltningsnivåene, fant departementet det i den forrige forskriften nødvendig å fastholde at den endelige vedtatte planen fremdeles skulle være på papir. Det er imidlertid nå mulig å utstede digitale signatur basert på kvalifisert sertifikat utstedt av tredjepart. Departementet foreslår derfor å likestille elektronisk signatur med signatur på papir. Miljøverndepartementet antar at det i forhold til digital arealplan er mest aktuelt for kommunen å benytte virksomhetssertifikat. Et slikt sertifikat utstedes til en juridisk person og garanterer at signaturen kommer fra den aktuelle juridiske personen.

Departementet stiller likevel spørsmål ved om bruk av denne type sertifikater er nødvendig for kommunens interne autentisering. Departementet viser til reglene for offentlige arkiv der det i utgangspunktet ikke leges opp til rutiner med bruk av digitale signaturer i intern saksgang. Behovet for intern autentisering anses å bli tilfredsstillende ivare tatt ved krav til automatisert registrering av ansvarlige for utførte nøkkelaktiviteter og systemfunksjonene for aktivitetslogging. Departementet ber om synspunkter på behovet for signering.

Utforming av planer som skal fremmes i henhold til ny lov

Det anbefales at kommunene og private forslagsstillere for planforslag som skal fremmes etter at den nye plan- og bygningsloven er trådt i kraft, allerede nå utformer planforslagene og bruker de kodene for arealformål og hensynssoner mv. som foreslås i høringsnotatet, jf. departementets brev datert 27. januar 2009 til kommunene m.fl.

7. Forslag til forskrift**Kapittel 1 Fellesbestemmelser****§ 2 Definisjoner**

I denne forskrift betyr:

f) *planarkiv*: et kommunalt arkiv som inneholder alle endelig vedtatte arealplaner,

g) *nasjonal arealplan-ID*: et landsdekkende entydig og unikt kjennetegn (identifikasjon) på en arealplan.

§ 4 Arkivering av årsversjoner

Kommunen skal ved utgangen av året arkivere årsett av kartgrunnlaget og planregisteret. Kommunen kan etter avtale overlate arkiveringen til staten.

Kapittel 3 Fremstilling av arealplan**§ 9 Krav til arealplan og plankart, kodeverk, nasjonal arealplan-ID mv.**

Alle arealplaner skal ha et navn og en entydig nasjonal arealplan-ID bestående av kommunenummer og et unikt tilleggsnummer. Når en tidligere vedtatt plan er vedtatt endret, skal nasjonal arealplan-ID i tillegg ha en bindestrek og et unikt løpenummer som referanse til endringen. Arealplan skal nytte koder for arealbruksformål og hensynssoner slik de framgår av vedlegg I og II til denne forskriften. Fargelegging, skravor og annen symbolbruk skal være i samsvar med den til enhver tid gjeldende "SOSI produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan". Plankart skal vise innhold og rettslige virkninger på en klar og entydig måte, og med tilstrekkelig nøyaktig stedfesting.

§ 10 Krav til digital arealplan

Digital arealplan skal inneholde nødvendig informasjon for å behandle og anvende planen med hjelp av elektronisk databehandling, herunder presentere planen som et entydig plankart. Plandataene skal angi de enkelte geografiske områdene med gitte formål og bestemmelser, som separate og entydige objekter kodet i samsvar med den til enhver tid gjeldende "SOSI produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan".

§ 11 Endelig vedtatt plan, planarkiv, o.a.

Plankart skal være signert og datert, og være på arkivbestandig papir. Digitale planer skal være på godkjent digitalt arkivformat for dokumenter. Når kommuneplanens arealdel er vedtatt av kommunestyret med rettsvirkning, skal ett eksemplar på papir eller godkjent digitalt arkivformat for dokumenter, sendes til Miljøverndepartementet, fylkesmannen, fylkeskommunen og berørte statlige fagmyndigheter. Kommunen skal arkivere endelig vedtatt plan i et planarkiv som oppfyller kravene i arkivlova.

Kapittel 4 Kommunalt planregister**§ 12 Etablering, innhold m.v.**

Alle kommuner skal ha et planregister som gir opplysninger om gjeldende arealplaner og andre vedtak etter plan- og bygningsloven med betydning for tillatt arealbruk i kommunen.

Planregister som ikke faller inn under bestemmelsen i tredje ledd skal inneholde en planoversikt med opplysninger om alle gjeldende arealplaner med navn, nasjonal arealplan-ID, ikrafttredelsesdato samt en oversikt over de kartfestede planområdene. Slikt register skal også inneholde oversikt over bygge- og deleforbud og planer som er tatt under behandling. Planer som kommunen har fremstilt digitalt eller som den har krevd levert inn i digital form etter § 7, skal føres inn i et digitalt planregister. Kommuner som har etablert digitalt planregister skal sørge for at statlig og regional myndighet som utarbeider planer eller planbestemmelser med virkning for kommunen oversender disse i digital form for innføring i registeret. Digitalt planregisteret skal inneholde:

- a) alle gjeldende arealplaner i kommunen, herunder planer og planbestemmelser som statlige og regional myndigheter har vedtatt etter plan- og bygningsloven §§ 6-3, 6-4, 8-4 og 8-5, med navn og nasjonal arealplan-ID, planstype, ikrafttredelsesdato, planstatus og planens vertikalnivå,
- b) vedtatte endringer og dispensasjoner til vedtatte arealplaner, jf. plan- og bygningsloven §§ 11-17, 12-14 og 19-2 med vedtaksdato og saksnummer,
- c) vedtatte bygge- og deleforbud med vedtaksdato og saksnummer,
- d) planer som er tatt under behandling med nasjonal arealplan-ID,
- e) opplysninger om innsigelser og klager, ev. utsatt iverksetting av klage, jf. forvaltningsloven § 42,
- f) andre opplysninger som har betydning for arealbruk og planarbeid i kommunen.

Digitalt planregister skal være i samsvar med kravene til oppbygning og systematikk i den til enhver tid gjeldende "SOSI produktspesifikasjon for digitalt planregister og arealplan". Data som er ført inn i digitalt planregister, skal være egnet for anvendelse til statistikkformål, og omfatte tilstrekkelige metadata for å kunne søke og bruke data i registeret.

§ 13 Innsyn og utlevering av data fra digitalt planregister

Alle har rett til gratis innsyn i kommunens planregister. Kommunen skal sørge for at informasjon fra digitalt planregister er elektronisk tilgjengelig for innsyn i form av søke- og visningstjenester via Internett. Kommunen skal ellers sørge for at data fra digitalt planregister kan formidles via Internett i gjeldende SOSI-format for plandata, eller via online nedlastingstjenester i henhold til de til enhver tid gjeldende spesifikasjoner for samarbeid om geodata mellom kommunene og staten.

§ 14 Oppdatering og forvaltning

Kommunen skal ha system for forvaltning av sitt planregister som sikrer at det er løpende oppdatert. Opplysninger om nye vedtak skal føres inn i registeret straks vedtaket er fattet. Kommuner kan inngå interkommunalt samarbeid om felles planregister.

Kapittel 5 Overgangsbestemmelser, ikrafttredelse

§ 15 Overgangsbestemmelser

Bestemmelsene om digitalt planregister gjelder for arealplaner som legges ut til offentlig ettersyn etter at denne forskriften er trådt i kraft. Kommunen kan bestemme at digitale planer som ikke kommer inn under først ledd likevel skal føres inn i digitalt planregister. Registreringen kan begrenses til kun å omfatte arealplanens ID. Bestemmelsen i § 9 om nasjonal arealplan-ID gjelder ikke for eldre planer som føres i registeret.

Høringsnotat kan i sin helhet leses på:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/hoeringer/hoeringsdok/2009/kart-stedfestet-inofrmasjon-planregister.html?id=547303>

Vurdering:

Etter rådmannen sin vurdering er forslaget til ny forskrift i hovedsak en videreføring av eksisterende, men med en annen oppbygning/struktur. Samt noen nye momenter for å tilpasse forskriften den teknologiske utviklingen og oppfylle kravene til effektivitet og utveksling av data.

Administrasjonen mener at den nye forskriften er mer logisk oppbygd, mer oversiktlig. Det medfører at det er enklere å finne rett paragraf/tema, ved oppslag i forskriften.

Etter administrasjonens vurdering vil ikke de nye elementene i forslag til ny forskrift medføre mange ekstra pålegg for kommunen. Slik administrasjonen forstår forskriftsteksten og de utfyllende kommentarene, åpner det seg imidlertid flere muligheter til å velge løsninger som på sikt vil gi høyere brukervennlighet og økt effektivitet på arealplansiden. Dette gjelder både for brukere (*innbyggere og profesjonelle aktører*) og administrasjonen.

I første ledd i § 12 i forslag til ny forskrift pålegges alle kommuner å ha et planregister som gir opplysninger om gjeldende arealplaner og andre vedtak etter plan- og bygningsloven med betydning for tillatt arealbruk. Dette innbefatter også oversikt over bygge- og deleforbud som er tatt under behandling.

Kommunen kan velge om man vil ha et enkelt planregister med planoversikt, eller om man vil ha et mer komplet digitalt register. I praksis kan antakelig et enkelt planregister etableres i kombinasjon med planarkivet, jfr. 11 (§ 10 i eksisterende forskrift). Denne enkle varianten vil være en minimumsløsning, som sett i et litt videre perspektiv ikke vil være en optimal eller en framtidsrettet løsning for kommunen på sikt.

Velger kommunen å satse på et digitalt planregister kan dette bygges ut med ulike innsynmuligheter via Internett i takt med behov og etterspørsel etter ulike tjenester, og i takt med at kommunen bygger opp en base med digital stedfestet informasjon. Et slikt planregister må oppfylle kravene i 3-5 ledd i § 12. Disse kravene omhandler innhold og tekniske spesifikasjoner.

Første setning i første ledd i § 13 sier at alle har rett til gratis innsyn i kommunens planregister. Har kommunen valgt en digital planregisterløsning skal informasjonen være elektronisk tilgjengelig for innsyn i form av søke- og visningstjenester via Internett. Kommunen skal også sørge for at data kan formidles via Internett i gjeldende SOSI-format for plandata (*teknisk standard/norm for utveksling av digital geografisk informasjon*), eller via online nedlastningstjenester i henhold til gjeldende spesifikasjoner for samarbeid om geodata mellom kommune og staten. Selv om innsyntjenesten skal være gratis vil kommunen ha anledning til å ta betalt for nedlastning og utskrift av plandata, hvis det er ønskelig.

Et digitalt planregister kan brukes til å avgi data til statistikkformål, bl.a. til direkte rapportering til KOSTRA og andre nasjonale baser. Ved at kommunen setter opp en standardisert nedlastningstjeneste hvor for eksempel Statistisk sentralbyrå (SSB) og andre som gis adgang uten ytterligere medvirkning fra kommunen kan laste ned planinformasjon til statistikkformål.

Gjennom § 14 i forslag til ny forskrift pålegges kommunen å ha et system for forvaltning av sitt planregister som sikrer at det er løpende oppdatert. Opplysninger om nye vedtak skal føres inn i registeret straks vedtaket er fattet. For at planregisteret skal ha troverdighet og oppleves som nyttig må det til en hver tid være oppdatert med korrekt informasjon. Dette sikres gjennom å ha en ansvarlig registerfører og spesifisere hvem og hvordan det skal rapporteres til registerfører, og hvordan feilmeldinger fra publikum skal håndteres m.m. Siden ressurskravene til å opprette og vedlikeholde et løpende oppdatert digitalt planregister kan være av en slik størrelse at kommuner med begrenset kompetanse og økonomi ikke ser seg tjent med et eget system, er det åpnet for at det kan inngås et interkommunalt samarbeid om felles planregister.

Etter administrasjonens vurdering vil man oppnå flere fordeler med innføring av et digitalt planregister. Man får samlet all informasjon på et sted (*plankart, planbestemmelser, m.m.*), enklere å holde planregisteret/-arkivet løpende à jour, informasjonen blir mer tilgjengelig for de ulike brukergruppene, man kan kreve at private reguleringsplaner skal leveres i digital form, enklere statistikkrapportering, m.m. Et slikt system vil i en oppstartsfasen kunne være relativt ressurskrevende, og det vil derfor være hensiktsmessig å vurdere et interkommunalt samarbeid.

Når departementet ber høringsinstansene vurdere valg av identifikasjonsmetode mener administrasjonen at det er viktig å velge en metode som innebærer at det ikke oppstår tvil om hva som er siste og gjeldende versjon av en arealplan. Metoden med bruk av kommunenummeret med tillegg av et lokalt tilpasset løpenummersystem bør kunne ivareta dette. Underforutsetning av at løpenummeret for reviderte planer skiller seg ut fra tidligere gjeldende planer. Om dette gjøres med en bindestrek og et nytt løpenummer eller en bokstav, eller en annen form for merking har ikke administrasjonen en sterk mening om.

Når departementet ber om synspunkter på behovet for signering, har ikke administrasjonen spisskompetanse på dette fagfeltet. Administrasjonen mener imidlertid at hvis signering medfører en økt sikkerhet for at det ikke oppstår tvil om hvilke versjon som til en hver tid er gjeldende plan, så bør det være et krav om signering.

Administrasjonen tilrår at det gis en uttale som påpeker at det må velges en entydig identifikasjonsmetode som sikrer at det ikke oppstår tvil om hvilke plan som til en hver tid er gjeldende plan. Det samme må ligge til grunn for vurderingen om det er nødvendig med signering. Videre tilrår administrasjonen at det blir gjennomført en utredning av i hvor stor grad kommunen skal digitalisere arbeidet med arealplaner, og hvilke løsninger man skal velge (*Alt fra samarbeidsmodeller og til dataprogram.*).

Kartleggingen/utredningen bør omfatte:

- Brukervennlighet for innbyggerne, profesjonelle aktører og kommunen.
- Økt service til publikum gjennom innsynløsninger.
- Effektiviseringseffekt gjennom økt grad av selvbetjening når det gjelder arealdata.
- Effektiviseringseffekt av ulike typer rapportering, bl.a. KOSTRA (SSB).
- Effektiviseringseffekt med tanke på å ha et løpende oppdatert planregister.
- Vil et digitalisert planregister ekskludere brukergruppe, og hvordan kan en negativ effekt av en eventuell slik problemstilling reduseres.
- Et overslag av ressursbehov ved å satse på et eget planregister; kompetanse (menneskelige ressurser, datautstyr (hard- og software), økonomi.
- En vurdering om det vil være mest hensiktsmessig å satse på et interkommunalt samarbeid.

Eventuelle andre problemstillinger som vil være av betydning for valg av type planregister.

Rådmannens forslag til

VEDTAK:

1. Lierne kommune vil i sin uttale til forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål, påpeke viktigheten av en identifikasjonsmetode som entydig skiller reviderte/endrete arealplaner fra tidligere gjeldende planer. Dette for å sikre at det aldri er tvil om hva som til en hver tid er gjeldende plan. Det samme må ligge til grunn for om det er nødvendig med digital signering av planene i et digitalt planregister.
2. Rådmannen får i oppgave å kartlegge/utrede hvilke konsekvenser en innføring av et digitalt planregister vil medføre. Resultatet legges fram for formannskapet innen årsskiftet 2009/10, i form av en tilrådning, som beskrevet i rådmannens tilrådning.

Begrunnelse:

1. Når det forefinnes flere versjoner/utgaver av et plandokument (kart og tekst) må det aldri være tvil om hvilke dokument som er rettskraftig/gjeldende.
2. Økt digitalisering av planarbeidet i kommunen vil være framtidsrettet og gi kommunen muligheter til å jobbe mer effektiv og sikre at planarkivet er løpende à jour, samt muligheten til å gi publikum bedre service i form av innsyntjenester via Internett.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 26.05.2009 sak 55/09**Behandling:**

Gun J. Kveli (AP) satte fram følgende forslag (nytt pkt. 3):

Lierne kommune krever økte statlige overføringer som følge av nye oppgaver i denne saken.

Med dette tillegg ble rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak:

1. Lierne kommune vil i sin uttale til forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, kommunalt planregister og arealformål, påpeke viktigheten av en identifikasjonsmetode som entydig skiller reviderte/endrete arealplaner fra tidligere gjeldende planer. Dette for å sikre at det aldri er tvil om hva som til en hver tid er gjeldende plan. Det samme må ligge til grunn for om det er nødvendig med digital signering av planene i et digitalt planregister.
2. Rådmannen får i oppgave å kartlegge/utrede hvilke konsekvenser en innføring av et digitalt planregister vil medføre. Resultatet legges fram for formannskapet innen årsskiftet 2009/10, i form av en tilrådning, som beskrevet i rådmannens tilrådning.
3. Lierne kommune krever økte statlige overføringer som følge av nye oppgaver i denne saken.

Begrunnelse:

1. Når det forefinnes flere versjoner/utgaver av et plandokument (kart og tekst) må det aldri være tvil om hvilke dokument som er rettskraftig/gjeldende.
2. Økt digitalisering av planarbeidet i kommunen vil være framtidsrettet og gi kommunen muligheter til å jobbe mer effektiv og sikre at planarkivet er løpende à jour, samt muligheten til å gi publikum bedre service i form av innsyntjenester via Internett.